

власної навчальної активності, тобто запит повинен йти не від вчителя, а від самого учня. Вчитель лише допомагає віднайти свій шлях та супроводжує [4].

В реальних педагогічних умовах мова індивідуалізація здійснюється відносно: враховуються індивідуальні особистості не кожного окремого учня, а групи дитячого колективу, які мають більш-менш схожі риси; враховуються лише особливості учнів, що відомі та важливі з точки зору вчителя; індивідуалізація реалізується частіше епізодично, в якомусь певному виді діяльності [5, с. 322–323].

Для того, щоб майбутній учитель, здійснюючи тьюторський супровід учнів, мав необхідний інструментарій компетентностей з індивідуалізації навчання необхідна інтеграція фахових (спеціальних), педагогіко-психологічних і методичних знань та вмінь. Одним із таких рішень є вивчення під час дисциплін, що формують важливі компетентності вчителя, окремих тем щодо індивідуалізації та відпрацювання окремих аспектів на практичних, лабораторних заняттях, під час педагогічної практики та спеціально організованих тренінгів.

Отже, сьогодні дуже важливим постає питання застосування технології індивідуалізації в освітньому процесі, як такої, що спрямована на розвиток і зміцнення суб'єкт-суб'єктних відносин, однак ще більш важливою постає проблема якісного надання майбутнім учителям необхідних інструментів для апробації цієї технології спочатку під час практичної підготовки в закладах освіти, а потім реалізації її у своїй професійній діяльності.

Список використаних джерел

1. Коджаспирова Г., Коджаспиров А. Педагогический словарь: для студ. высш. и сред. пед. учеб. заведений. М.: Академия, 2001. 176 с.
2. Унт И. Индивидуализация и дифференциация обучения. – М.: Педагогика, 1990. – 192 с.
3. Фубиева Ф. Индивидуализация обучения как психолого-педагогическая проблема. Вестник КГУ им. Н. Некрасова. Педагогика и психология. Кострома, 2009. № 4. С. 390 – 394.
4. Швець Т. Тьюторинг. Практика впровадження. Київ : Вид. група «Шкільний світ», 2017. – 120 с.
5. Кагосян А. Индивидуализация обучения как наиболее эффективное направление воплощения теории гуманизации образования. Вестник ПГЛУ. Пятигорск, 2009. – № 2. – С. 320–323.

УДК: 373.3.016:51:159.955

ГЕЛЬБИЧ В.В.,
ЛБА О.М

Мукачівський державний університет, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Сьогодні організація активного навчання та розвиток критичного мислення учнів є нагальними й необхідними. Сучасному учневі необхідно вміти не тільки опановувати інформацію, але й критично її оцінювати, осмислювати, застосовувати. Розвиток критичного мислення стає найактуальнішим за часів інтенсивних соціальних змін, коли неможливо діяти без ефективного вирішення

проблем, значна частина яких не передбачувана. У цьому сенсі є очевидною життєва необхідність формування критичного мислення для вітчизняної системи освіти. Критичне мислення починається як перехід від навчання, орієнтованого переважно на запам'ятовування, до навчання, спрямованого на розвиток свідомого самостійного мислення учнів.

Проте дослідники не мають єдиної точки зору щодо поняття «критичне мислення». Широко визнаним у дослідженні критичного мислення є Джон Дьюї. Джон Дьюї та М. Кларін. Він вважає, що критичне мислення є раціональним, рефлексивним мисленням, яке спрямоване на вирішення того, чому варто вірити або які дії варто застосувати [1, с. 28]. Д. Халперн у своїх працях зазначає, що цей вид мислення передбачає використання когнітивних технік і стратегій, які збільшують вірогідність отримання бажаного кінцевого результату. На думку Д. Клузгера, критичне мислення – це мислення самостійне, інформативне, воно починається з постановки запитання, прагне до переконливої аргументації, має соціальний характер [2, с 54]. Визначення поняття «критичне мислення» об'єднані спільною рисою - наявністю ознак (аналітичність, асоціативність, логічність, самостійність, системність), які сприяють формуванню компетентностей, що допомагають людині зорієнтуватись у навколишньому світі, як-от: інформаційної, мовленнєвої, соціальної.

Дитина, яка мислить, має вміти зіставляти певні факти, явища, має вміти робити висновки. Сучасних школяр якому не властиві такі риси критичного мислення, як усвідомленість, відповідальність, цілеспрямованість, обґрунтованість, самостійність, самоаналіз, самоорганізація, дисципліна не може бути успішним, затребованим у суспільстві. Формування та розвивання критичного мислення відбувається під час опрацювання інформації, розв'язання задач, проблем, оцінки ситуації, вибору раціональних способів діяльності. Тому такі уроки, де це постійно відбувається, створюють плідні умови для формування та розвитку критичного мислення. Якщо ж планувати етапи уроку з використанням на них відповідних специфічних прийомів та методів технології формування та розвитку критичного мислення, то результат буде ще більш високим.

Формування критичного мислення відбувається поступово, воно є результатом щоденної кропіткої роботи вчителя й учня, з уроку в урок, з року в рік. Не можна виділити чіткий алгоритм дій учителя з формування критичного мислення в учнів. Але можна виділити певні умови, створення яких здатне спонукати і стимулювати учнів до критичного мислення. Основними є такі як : розминка (створення сприятливого психологічного клімату на уроці); обґрунтування навчання (постановка мети уроку, розвиток внутрішньої мотивації до вивчення теми та предмета в цілому); актуалізація (зацікавленість, спрямованість на навчання, відтворення знань, потрібних для наступних етапів уроку); усвідомлення змісту (знайомство з новою інформацією, аналіз інформації, особисте розуміння); рефлексія (критичний момент уроку) учні переробляють нові знання на власні.

Ця технологія допомагає готувати дітей нового покоління, які вміють розмірковувати, спілкуватися, чути та слухати інших, знання засвоюються набагато краще, адже інтерактивні методики розраховані не на запам'ятовування, а на

вдумливий, творчий процес пізнання світу, на постановку проблеми та пошук її вирішення. На будь якому етапі уроку можна використовувати різні стратегії «Мозковий штурм», «Асоціативний куш», «Сенкан», «Кубування», «Метод прес», «Шість капелюхів»..... Їх досить багато. Але кожна з них має на меті розкрити творчий потенціал учнів. Стратегії дають учням цікаво провести час, знаходячи відповіді на поставлені питання [3,с.21].

В основі «Шести капелюхів» лежить ідея паралельного мислення. Традиційне мислення ґрунтується на полеміці, дискусії і зіткненні думок. Паралельне мислення – це мислення конструктивне, при якому різні точки зору і підходи не стикаються, а співіснують. В стратегії є шість капелюхів це: білий (інформація), жовтий (логічний позитив), червоний (почуття та інтуїція), зелений (креативність), чорний (критика), синій (управління процесом).

Принцип організації інтелектуальної діяльності в режимі технології «Шість капелюхів мислення» полягає в тому, що кожен учасник або група учасників у процесі обговорення проблеми «одягає» капелюх певного кольору і мислить так, як «вимагає» колір одягнутого капелюшка.

Отже, однією з найрезультативніших технологій формування компетентностей учня вважається технологія критичного мислення. Вона універсальна, надпредметна, міждисциплінарна, дозволяє здобути такі освітні результати, як уміння працювати в різних галузях знань з інформаційним потоком. Уміння висловлювати власні думки усно та письмово, чітко та коректно стосовно оточуючих; уміння формувати особисту точку зору, власну думку на підставі осмислення різноманітного досвіду, ідей та уявлень; уміння розв'язувати проблеми; здатність самостійно займатися власною освітою; вміння співпрацювати та працювати в групі.

Список використаних джерел

1. Вукіна Н. В. Критичне мислення: як цього навчати /Н. В. Вукіна, Н. П. Дементієвська. – Х. : «Основа», 2007. – 108 с.
2. Кроуфорд А. Технології розвитку критичного мислення учнів /А. Кроуфорд, В. Саул, С. Метьюз, Д. Макінстер; [наук. ред., передм. О. І. Пометун]. – К.: Пляда, 2006. – 220 с.
3. Доценко С. О. Критичне мислення як основа процесу прийняття педагогічних рішень / С. О. Доценко // Педагогічні умови формування професійної спрямованості майбутніх фахівців : зб. наук. праць. – Харків : Стиль-Іздат, 2007. – С. 19–25.

УДК 371.(004+070) (075.8)

ГОЛОВЧЕНКО Г.О.
директор Коледжу преси та телебачення,
генеральний продюсер телеканалу TAK TV

ОСОБЛИВОСТІ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ МЕДІА ОСВІТИ У КАНАДІ

Здійснений нами аналіз відповідної наукової літератури свідчить про практичну відсутність окремих досліджень, присвячених питанню зародження і розвитку медіа освіти у Канаді, незважаючи на те, що це питання може вважатися «автономною галуззю досліджень», на думку G. Kress (1992). Однак, повністю

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>